

Medlemsbrev

Markus Hoffman, nyhetsskribent på Greppa Neringen.

Foto: LRF

Varför så mycket nyheter?

Greppa Neringen omvärldsbevakar nyhetsflödet kring miljö och klimat för att inspirera och öka kunskapen inom lantbruket.

Hur gör man i andra länder? Är en av de vanligaste frågorna som lantbrukare ställer berättar en av Greppa Naringens nyhetsskribenter, Markus Hoffman. Han arbetar som expert inom vatten och växtnäring på LRF och håller sig väl informerad om vad som händer runt om i världen.

– Många lantbrukare är intresserade hur lantbruket ser ut i övriga Europa framförallt i de länder där vi har våra konkurrenter, säger Markus Hoffman.

Den nyhetstjänst som Greppa Neringen erbjuder är unik och det finns ingen motsvarighet.

– Intresset kring mat- och miljöfrågan blir bara större och större och det märks för att vi skriver om intressanta saker som ofta citeras vidare av papperstidningarna, säger Markus Hoffman.

Andra nyheter som lockar många läsare är de som handlar om regelverk och konkreta åtgärder där det finns pengar att tjäna. Greppa Naringens målsättning är att göra viktiga nyheter som rör lantbruket tillgängliga och inte minst göra klarspråk av forskningsartiklar.

– Vi vill servera ett smörgåsbord av nyheter som både lantbruket och miljön tjänar på, så kallade win-win lösningar, säger redaktör Teresia Borgman. Det kan vara ämnen som klimat, växtskydd, växtnäring, nyheter om lagstiftning och forskningsprojekt både i Sverige och ute i världen.

Greppa Naringens nyheter kommer ut varje tisdag och fredag med ett kortare sommar- och juluppehåll. Nyheter kan vem som helst ta del av kostnadsfritt genom att gå in på greppa.nu och anmäla sig till nyhetsbrevet. Nyheterna finns också i Greppa Naringens twitterflöde.

Jag har mycket att vara stolt över

Mycket känns idag ödesmättat; klimatförändringar, övergödning och rester av växtskyddsmedel i våra vattendrag. Då är det viktigt att ta fram exempel på konkreta framsteg och ge förslag till vad du som lantbrukare kan göra i din produktion. Det gör vi både i nyhetstjänsten och vid rådgivningsbesöken.

Jag är stolt över vår nyhetsrapportering på Greppa Naringens webbplats. Den visar bredden i verksamheten. Jag menar att vi beskriver miljöfrågan på ett begripligt sätt och tar upp det som är relevant för jordbruket.

Jag är också stolt över vår rådgivning. En tredjedel av alla som får rådgivning blir uppringda och får svara på frågor om det senaste besöket på gården. I den undersökning som nyss publicerades var 85 procent nöjda eller mycket nöjda med besöket och mer än 91 procent nöjda med rådgivarnas kunskapsnivå, engagemang och bemötande.

Jag är framförallt stolt över er lantbrukare som tar miljöfrågan på allvar och medverkar i Greppa Naringens verksamhet och att jag därmed kan berätta om det frivilliga miljöarbete som pågår i det svenska lantbruket. Senast i somras var jag inbjuden till en internationell konferens i Nederländerna för att göra just detta.

Man ska inte förhäva sig, men.....

Stina Olofsson
Projektledare
Greppa Neringen

Foto: Tobias Neselius

Underhåll av diken

– en grundförutsättning för ett fungerande jordbruk

Det förändrade klimatet med risk för allt kraftigare nederbörd ställer hårdare krav på att jordbrukets diken fungerar för att inte fält och marker ska svämma över. Samtidigt är regelverket inte alltid så lätt att tolka. Greppa Näringen inför 2018 en ny rådgivningsmodul, Underhåll av diken, för att stödja lantbruket i arbetet att få bukt på diken.

Många diken är eftersatta och behöver ses över idag både ur miljöaspekt men också för att lantbrukaren ska få ut det mesta av sina fält. Både öppna och täckta diken hanteras i modulen. Greppa Näringen ger rådet att se över sina diken varje vår och höst. Har ett dike slammat eller växt igen hindras vattenflöde vilket kan få stora konsekvenser vid kraftigt nederbörd. Under sommaren med mycket vegetation i diket kan betydligt lägre flöden än annars ge höga vattenstånd vilket kan ge skördeminskningar då växternas rötter står under vatten. Påverkan på växtligheten sker inte bara när det är en översvämning med vatten på ytan utan står rötterna i vatten så påverkas rötternas utveckling och växtens överlevnadsvillkor.

– Det spelar ingen roll vad du gör på fältet om du inte har underhållit dina diken, säger rådgivare Tobias Neselius vid Hushållningssällskapet. Ett välunderhållet dike är grunden för att få en fungerande

dränering. Om diket växer igen eller täcks med slam gör täckdikningen i alla fall ingen nytta. Därför är diket det första som bör ses över.

Behov av underhåll

Hur ofta du behöver underhålla beror på hur diket ser ut. Finns det risk för släntras eller växer diket igen varje sommar? Se över ditt och dina grannars behov av underhåll och välj därefter en så miljömässigt bra metod som möjligt för underhåll. Du har skyldighet att underhåll, men det finns också nya krav med miljöbalken för att minimera påverkan på miljön, bland annat för artskydd och fisket. Du kan alltid ta en kontakt med länsstyrelsen för råd.

Rådgivning

Greppa Näringen har testat den nya rådgivningsmodulen, 14 U Underhåll av diken, under hösten 2017 och under

våren går det bra att boka in rådgivningen. Syftet med rådgivningen är att belysa de miljömässiga och ekonomiska vinsterna av ett fungerande dike. När vattnet rinner på ytan av marken för det med sig jordpartiklar som innehåller näringsämnen som då hamnar i vattenmiljön och till slut i havet, vilket ska undvikas.

Har du angivet i din rådgivningsplan att du ska få rådgivning om täckdikning kan det vara bra att fundera på om du istället behöver rådgivning i den nya modulen 14U.

En av de lantbrukare som fick ta del av en testrådgivning är Philip Weidman på Flassbro gård i Sörmland. Till rådgivningen hade Philip även bjudit in andra markägare längs det aktuella diket. Dessa är med i styrelsen för markavvattningsföretaget. Äger man diket gemensamt med någon granne eller om diket ingår i ett markavvattningsföretag kan det vara bra att någon av dem är med då de har möjlighet att ställa frågor och få tillgång

Foto: Tobias Neselius

Växer det mycket vegetation i diket kan det vara bra att klippa vegetationen, med till exempel en så kallad klippskopa.

Ett dike bör ses över vart tredje fjärde år, säger Tobias Neselius rådgivare vid Hushållningssällskapet.

till samma information. – Det var bra att få in en opartisk person som kom med råd och tips eftersom vi hade olika tankar kring underhållet, säger Philip. Tobias var väl förberedd och hade tagit fram kartor och all dokumentation som fanns att tillgå.

Vid en rådgivning tittar rådgivaren mestadels på själva diket och inte så mycket på fälten. Det görs vid rådgivning i modul 14D, Översyn av dränering. Tillsammans med markägaren eller markägarna går rådgivaren igenom diket status.

Viktiga att hitta en erfaren entreprenör

Nästa steg för Philip är att tillsammans med markavvattningsföretagets styrelse hitta en entreprenör som kan hjälpa till med underhållet.

– Det är viktigt att hitta en entreprenör som har erfarenhet och är duktiga på diken, säger Tobias. Han uppmanar alla att ta referenser innan de anlitar firman om man inte känner till dem sedan innan.

RÅDGIVAREN TIPSAR:

1.

Ta dig tid att gå ut och titta på dikena. Ta med papper, penna, kamera och en spade. Med hjälp av spaden eller en stör mäter du slamdjupet. Det blir hårt när du når dikesbotten. Ett dike bör inte bli för grunt och utlopp från täckdikningen måste gå ut ovanför medelvattenståndet. När det är högt vattenflöde är det lättare att se eventuella stopp och hinder. Men även när det är torrt syns det.

2.

Anteckna och ta bilder för dokumentation så att du kommer ihåg och ser förändringarna. Det vi gör vid en rådgivning om underhåll av diket är att kontrollera funktionen. Kontrollen kan följas upp med en åtgärdsplan om du hittar avvikelser.

3.

Bästa tid för underhåll är under torrperioder. Ta kontakt med en erfaren entreprenör i god tid och boka. Glöm ej att ta referenser!

4.

Om du är osäker, ta hjälp av Greppa Näringens erfarna rådgivare.

5.

Kolla upp om det finns ett så kallat markavvattningsföretag. Information går oftast att få fram på Länsstyrelsen eller Lantmäteriet. På LRF finns en informationsbroschyr, Äga och förvalta diken, som ger konkreta råd samt beskriver hur du startar upp en markavvattningssamfällighet.

6.

På Länsstyrelsens karttjänst på webben kan du undersöka om det förekommer skyddade naturområden i närområdet för diket. I flera län finns nu också markavvattningsföretagen där.

Hallå där, Eva!

EVA MAGNUSSON

Jag pluggade till: Lantmästare på Alnarp

Jag jobbar som: Rådgivare på Länsstyrelsen i Västra Götaland och är regionsamordnare för Greppa Näringen.

Jag tycker det roligaste i mitt arbete är: Mötet med alla människor och att vi är så många som gör det här tillsammans.

Jag gillar att: Resa

Hur länge har du arbetat som rådgivare för Greppa Näringen? Sen hösten 2010.

Vad innebär ditt arbete? Jag jobbar i huvudsak med olika projekt riktade till lantbruket och som bidrar till att nå miljömålen. Vi försöker ha örat mot marken för att fånga upp och jobba med de frågor som också är viktiga för lantbrukarna. Är de delaktiga och kan påverka arbetet så tror jag att intresset för att genomföra åtgärder ökar.

Vad är största utmaningen? Det är en utmaning att gå från ord till handling. Att visa att miljö och ekonomi ofta går hand i hand när vi gör åtgärder och kunna skapa ett så stort intresse så att lantbrukarna tar steget.

Västra Götaland fick utmärkelsen som "Årets fosfor län". Vad har det betytt?

Först och främst var det jätteroligt! Ett kvitto på att våra rådgivare och inte minst lantbrukarna satsat på fosforfrågan. Vi har många lantbrukare som är nyfikna och varit öppna för att få rådgivning, och flera goda exempel på lantbrukare som gjort konkreta åtgärder.

Vad är du mest stolt över i ditt arbete? Att vi har ett så bra samarbete mellan alla parter. LRF är en viktig del i det arbetet och är goda ambassadörer för Greppa Näringens verksamhet. Vi känner att vi har en bra dialog och får stöttning så att vi når ut.

Flytta gärna utfodringsplatsen då och då för att minska belastningen av kväve och fosfor samt ge gräset en möjlighet att återhämta sig.

Foto: Pernilla Kvarmo

Fosforläckage i hästhagar

Förluster av fosfor från mark till vattendrag uppstår ofta från företag med hästar. Greppa Näringen har fått flera önskemål om information till hästägare. Många av Greppa Näringens lantbrukare har ju dessutom ofta också hästar vid sidan av lantbruksdriften, så den känns motiverat. Greppa Näringen ger nu ut ett praktiskt råd för att minska läckage av fosfor från hästhagar. Det heter Bra hagar för hästen och miljön. Genom att ta bort gödselhögar, överblivet foder och ha en fungerande dränering minskar du riskerna för fosforläckage.

När många hästar vistas på små ytor kan det snabbt samlas stora mängder fosfor och kväve och risken för läckage ökar. Hagar som används året om får trampskador och under blöta årstider sker fosforläckage med jordpartiklar som följer med avrinnande vatten.

Hästägaren kan sköta rast och beteshagar så att gräset täcker marken eller kan återetableras. Då skapas en bra miljö för hästen att vistas i samtidigt som vattenmiljön skyddas.

– Har du möjlighet är det bra att låta hästarna växla mellan olika fallor. Då minskar förhoppningsvis de upptrampade områdena. Att flytta utfodringsplats och även mocka regelbundet minskar också trycket på marken, säger Pernilla Kvarmo rådgivare inom växtnäring på Greppa Näringen.

Greppa Näringen tipsar också i det praktiska rådet Bra hagar för hästen och miljön om att mocka hagen ett par gånger i veckan för att samla upp gödsel och foderspill.

– Putsa gärna större hagar både under sommaren och hösten. Då gynnar du tillväxten samtidigt som mängden inälvsparasiter minskar. Ta gärna bort gödselhögar innan du putsar, säger Pernilla Kvarmo.

Under våren 2018 planerar Greppa Näringen att ge ut ytterligare ett praktiskt råd hur du bäst hanterar din hästgödsel.

Följ de senaste miljö- och klimatnyheterna
 Greppa Näringens nyheter skickas ut två gånger i veckan
 – tisdag och fredag. Prenumerera för att få de senaste
 lantbruksrelaterade nyheterna inom miljö- och klimat.

Du får det här brevet eftersom du har varit i kontakt med Greppa Näringen eller fått rådgivning av oss. Om du vill se din rådgivningsplan och vem du har som kontaktperson kan du med hjälp av e-legitimation logga in på Mina Sidor via www.greppa.nu. Ring oss gärna om du har några frågor om ditt medlemskap i Greppa Näringen.